

ERIKOISHAMMASTEKNIKKOLIITON LÄHETE-HANKETYÖRYHMÄN ESITYS

ASETUKSEN (564/1994) 17 § MUUTTAMISEKSI

Erikoishammasteknikkoliitto ry
Mannerheimintie 52 A 1, 00250 Helsinki
www.erikoishammasteknikkoliitto.fi

Teppo Kariluoto | 040 588 1023 | projektipaallikko@ehtl.fi
Ilkka Garaisi | 050 436 6640 | puheenjohtaja@ehtl.fi
Tapani Korkeala | 050 598 4734 | varapuheenjohtaja@ehtl.fi

KUKA ON ERIKOISHAMMASTEKNIKKO?

- Erikoishammasteknikolla tarkoitetaan henkilöä, joka on toiminut viisi vuotta laillistettuna hammasteknikkona ja suorittanut asianomaisen erikoispätevyyden edellyttämän koulutuksen.
- Luvan erikoishammasteknikolle ja hänen vastaanotolleen myöntävät Valvira sekä Aluehallintovirasto.
- Vastavalmistuneenkin erikoishammasteknikon kokemuspohja on todella laaja, koska taustalla on vähintään 5 vuotta hammasteknikkona tehtyjä hammasteknisiä töitä yhteistyössä hammaslääkäreiden kanssa.
- Erikoishammasteknikko on koulutuksessaan perehtynyt suupatologian etiologiaan ja epidemiologiaan ja osaa tunnistaa pehmyt- ja kovakudosten patologisia muutoksia.
- Erikoishammasteknikko on saanut koulutuksen havaita potilaan suusta hammas- ja limakalvosairauksia. Lisäksi koulutukseen kuuluu mm. Purentafysiologia, gerontologia, yleissairaudet, lääkehoito ja suun terveys, pään anatomia ja fysiologia, suupatologia sekä mikrobiologia ja tautioppi.

HAMMASPROTEESIEN KÄYTTÄJÄT SUOMESSA

- Irrotettavia hammasproteeseja on käytössä noin 800 000 suomalaisella.
- Irtoproteesin käyttäjistä 350 000 on täysin hampaattomia limakalvokantoisen kokoproteesin käyttäjiä. Nämä ihmiset saavat suunsa terveystarkastuksen ja kokoproteesihoitonsa erikoishammasteknikolta.
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen lausunnossa (Pekka Puska, Eeva Widström) todetaan mm. että lähes puolella proteesin käyttäjistä on korjaustarvetta käyttämissään proteeseissa ja että hammaslääkäripuolella on resurssiongelmia proteesihoidon suhteen.

NYKYTILA JA KÄYTÄNTÖ

- Suomen nykyisen lainsäädännön mukaan hammaslääkäri ei saa lähettää osaproteesia tarvitsevaa potilasta erikoishammasteknikolle, joten olemassa olevaa ammattitaitoa ei hyödynnetä tarpeeksi tehokkaasti.
- Nykyisen, keskeiseltä sisällöltään yli 50 vuotta muuttumattomana säilyneen lain mukaisesti toimien osaproteesin valmistus vaatii neljä ammattilaista (hammaslääkäri, hammashoitaja, kuriiri, hammasteknikko).
- Käytännössä kentällä joudutaan jatkuvasti katsomaan lakia läpi sormien, jotta järkevä työnjako, hammaslääkärin määräys, potilaan suun terveyden kannalta eettinen hoito sekä potilaan oma hoitotoive toteutuisivat.
- Nykyaikainen kevyesti kumirenkaalla mini-implanttiin tuettu limakalvokantoinen kokoproteesi ei ole enää täysin vertailukelpoinen vuosien takaiseen, asetuksessa (564/1994) 17 § mainittuun tekojuurikantaiseen rakenteeseen.

MUUTOSEHDOTUS

- Esitämme asetuksen (564/1994) 17 § muutosta siten, että todettuaan potilaan purentaelimen, suun ja hampaiston terveeksi hammaslääkärillä olisi oikeus kirjoittaa potilaalle lähete erikoishammasteknikolle irtoproteesihoitoon.
- Sipilän hallitusohjelman mukaisilla periaatteilla tavoitellaan kuntien kustannusten karsintaa. Toteutuessaan tämä esitys luo entistä moninaisempaa ja kustannustehokkaampaa moniammatillista yhteistyötä. Esityksen tuottamat hyödyt eivät kuitenkaan eriarvoista kunnallista- ja yksityissektoria.

- Muutosesityksessä asetukseen lisättäisiin **lihavoidulla tekstillä** kirjoitettu lauseke:

Asetus (564/1994) 17 §:

"Erikoishammasteknikko saa itsenäisesti valmistaa ja sovittaa irrallisia kokoproteeseja sekä hammaslääkärin lähetteen mukaisesti muita irrotettavia hammasproteeseja niiden käyttäjille.

Erikoishammasteknikko ei saa kuitenkaan itsenäisesti valmistaa ja sovittaa proteeseja;

- 1. henkilölle, jolla leikkauksen tai tapaturman seurauksena on suun rakennetta olennaisesti muuttava vamma;*
- 2. henkilölle, jolla on suun alueella jokin sairaus tai kehityshäiriö;*
- 3. hampaiden juurien tai tekojuurien päälle"*

MUUTOKSEN HYÖDYT

- Potilaalle lähetekäytäntö merkitsisi parantunutta suun terveyttä, potilasturvallisuutta, hoidon saatavuutta, hoitotoiveen toteutumista sekä lisääntyneitä valinnanvapautta.
- Suunterveydenhuollolle käytäntö tarjoaisi parantunutta valinnanvapautta, työtehoa ja tuottavuutta, samalla kun se keventäisi valvovan viranomaisen työtaakkaa.
- Uusi lähetejärjestelmä lisäisi vajaahampaisille potilaille hammaslääkärin suorittamia tutkimuksia ja seuranta, vähentäen samalla tarvittaessa hammaslääkäriltä kustannustehottomia proteesitöitä. Etenkin kunnalliselle hammashoidolle lähetejärjestelmä toisi merkittäviä kustannussäästöjä.
- Hoitoon pääsyä parantavat vaikutukset ulottuvat etenkin pienille paikkakunnille ja syrjäseuduille.
- Esitys mukailee Sipilän hallitusohjelman mukaisia periaatteita: Tavoitellaan kuntien kustannusten karsintaa sekä toimintatapoja ohjaavien normien joustavuutta, kuitenkin eriarvoistamatta kunnallista- ja yksityissektoria.

YHTEENVETO

Potilasta hoitava hammaslääkäri olisi jatkossakin taho, joka arvioisi hoidon tarpeen sekä toteaisi potilaan purentaelimen, suun ja hampaiston terveiksi.

Hammaslääkärille pitäisi kuitenkin antaa mahdollisuus lähettää potilas irtoproteettiseen hoitoon erikoishammasteknikolle, mikäli hän arvioisi, että työ pystyttäisiin toteuttamaan potilasturvallisuutta vaarantamatta.

Tällä menettelyllä saisimme kustannustehokkaampaa ja nopeampaa hoitoa, joka säästää yhteiskunnan, kunnallisen ja yksityissektorin varoja sekä pienentää kansalaisten proteesihoitokustannuksia.

